

21. Zákon o rostlinolékařské péči z pohledu ochrany zvířat

Stěžejním právním předpisem této oblasti je **zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči** a o změně některých souvisejících zákonů. Tento zákon upravuje práva a povinnosti týkající se ochrany rostlin a rostlinných produktů proti škodlivým organismům a ochrany proti zavlečení organismů škodlivých rostlinám nebo rostlinným produktům do České republiky. Dále podmínky uvádění na trh, používání a kontroly přípravků na ochranu rostlin a pomocných prostředků na ochranu rostlin, uvádění na trh a kontroly účinných látek určených pro použití ve formě přípravků a omezování nepříznivého vlivu škodlivých organismů a použití přípravků a pomocných prostředků na zdraví lidí, zvířat a na životní prostředí.

Dalším důležitým právním předpisem této oblasti je prováděcí **vyhláška č. 327/2012 Sb.**, o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin. Vyhláška stanoví podrobnosti k ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin a způsob odběru vzorků za účelem vyšetření příčiny úhynu včel, zvěře a ryb, kterou může být použití přípravků.

Přípravky, které se používají k ošetření rostlin, mohou být používány pouze v souladu s jejich etiketou, případně v souladu s nařízením Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZUS) o rozšíření povolení, nebo vydaným v případě mimořádných stavů. Profesionální uživatel smí používat přípravky pro profesionální uživatele, které získá od registrovaného distributora, nebo u kterých je držitelem povolení. Při aplikaci se musí postupovat v souladu s požadavky na ochranu vod, včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů včetně rostlin a nesmí dojít k zasažení rostlin a ploch mimo cílovou plochu, na které se aplikace provádí.

Zákon i vyhláška tedy upravují ochranu zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při používání přípravků a ochranu rostlin a rostlinných produktů vůči škůdcům.

Ochrana včel

Přípravek, který je podle rozhodnutí o jeho registraci označen jako **zvláště nebezpečný pro včely** nesmí být aplikován na porost navštěvovaný včelami, a na stromy a keře v květu, při výskytu medovice nebo mimokvětního nektaru, který navštěvují včely. Za kvetoucí se považuje porost, na kterém jsou alespoň 2 květy na 1 m². Přípravek, který je podle rozhodnutí o jeho registraci označen jako **nebezpečný pro včely** nesmí být aplikován v době kdy včely létají na porost, stromy a keře navštěvované včelami. Lze ho aplikovat po ukončení denního letu včel, který je ukončen hodinu po západu slunce, nejpozději však do dvacáté třetí hodiny příslušného dne. Před ukončením denního letu včel smí být přípravek aplikován na porost navštěvovaný včelami pouze, pokud teplota vzduchu klesne a zůstane pod 12 °C. Letecká aplikace přípravků je možná pouze s povolením ÚKZUS.

Profesionální uživatel, může aplikovat přípravky nebezpečné nebo zvláště nebezpečné pro včely, pouze v případě kdy si předem zjistí prostřednictvím evidence hospodářství podle

objektů určených k chovu evidovaných zvířat podle zákona o zemědělství informace k umístění stanovišť včelstev v dosahu alespoň 2 km od hranice pozemku, na němž má být aplikace provedena, a minimálně 48 hodin před provedením aplikace oznámit dotčeným chovatelům včel aplikaci přípravku.

Zjistí-li chovatel včel, že došlo k úhynu včel, v důsledku použití přípravku, oznámí to neprodleně místně příslušné krajské veterinární správě. Ta v součinnosti s ÚKZUS provede místní šetření a v případě potřeby zajistí odběr vzorků. K vyšetření příčiny úhynu včel odebírá krajská veterinární správa vzorek uhynulých včel v počtu nejméně 500 jedinců a ÚKZUS vzorek rostlin z ošetřeného porostu o hmotnosti nejméně 200 g.

Ochrana zvířete, vodních organismů a dalších necílových organismů

Přípravky pro hubení hlodavců (rodenticidy) nesmí být aplikovány na pozemku, který je součástí honitby, pokud nebyla tato aplikace oznámena oprávněnému uživateli honitby a ÚKZUS nejméně 3 dny před zahájením aplikace přípravku.

Ochrana zvířete a necílových suchozemských obratlovců mimo zvířete se při používání přípravku řídí standardizovanými větami a údaji uvedenými na etiketě, v nařízení ÚKZUS o rozšířených povolení na menšinová použití nebo v nařízení ÚKZUS vydaném v případě mimořádných stavů v ochraně rostlin vyjadřujícími bezpečnostní pokyny a informace k rizikům, které musí být při použití dodrženy. Při aplikaci přípravku ve formě granulí, který je určen pro hubení hlodavců (rodenticidů) a pro hubení slimáků a plžů (moluskocidů) musí být zajištěno aplikování přípravku takovým způsobem, aby nedocházelo k tvorbě shluků nebo hromádek granulí na povrchu půdy. Dále musí být zajištěno neprodlené odstranění přípravků z povrchu půdy, nebo překrytí vrstvou zeminy, v případě jeho rozsypání nebo tvorbě hromádek či shluků na povrchu půdy.

Vzorek ryb čerstvě uhynulých nebo s příznaky otravy odebírá krajská veterinární správa v počtu 5 – 20 ks u jednodruhové obsádky a 3 – 5 ks od druhů nejčastěji se objevujících mezi rybami s příznaky nebo uhynulými u vícedruhových obsádek. Současně je odebrán vzorek znečištěné vody v objemu 4 litrů, případně sedimenty ode dna o hmotnosti 2 kg. ÚKZUS odebírá vzorky rostlin z ošetřeného porostu o hmotnosti nejméně 200 g, případně vzorek zeminy z ošetřeného pozemku o hmotnosti nejméně 500 g. U zvířete je vzorkem tělo uhynulé zvířete nebo zvířete s příznaky, případně tělesná tkáň, tělní tekutina nebo výměšky zvířete v množství potřebném pro dané vyšetření podle určení krajské veterinární správy